

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL
VERSENYTANÁCS

☒ 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

☎ 472-8864 ☏ Fax: 472-8860

Vj-126/2004/39.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Sopro Hungária Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (Budakeszi) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalma miatt indított eljárás során tartott tárgyaláson meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

A Versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vont vállalkozás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsít, azzal, hogy a háromféle vékony ágyazó habarcs csomagolásán, szórólapján, katalógusában és a Construma építőipari szakkiállításon a No. 1. jelölést alkalmazta.

E magatartás folytatását a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül megtiltja.

E határozat ellen az eljárás alá vont vállalkozás a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtható, de a Fővárosi Bírósághoz címzett felülvizsgálat iránti keresettel élhet.

I n d o k o l á s

A versenyfelügyeleti eljárás indítása

A Gazdasági Versenyhivatal a Sopro Hungária Kft. (a továbbiakban: Kft.) ellen versenyfelügyeleti eljárást indított, mert egyes vékony ágyazó habarcs termékein a Sopro's

No.1 illetőleg a No.1 jelzést szerepelteti, amely fogyasztómegegyezésre alkalmas. A kifogásolt termékek:

- a Sopro's No.1
400 Flexibilis ragasztó;
- a Sopro's No.1
404 Flexibilis gyors ragasztó;
- a Sopro's No.1
996 Flexibilis fehér ragasztó.

I.

A Versenytanács az ügyfél előadása, a beszerzett írásbeli bizonyítékok, a többszörösen módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 71. § alapján készült vizsgálati jelentés alapján a következő tényállást állapította meg:

A magyarországi ágyazó habarcs piac

A magyarországi ágyazó habarcs piacon a hazai gyártók és az importőrök termékeit egyaránt forgalmazzák. Vékony, folyékony, középvastag és vastag ágyazó habarcsok vannak jelen, amelyekben belül az értékesítés és a felhasználás szempontjából a fő termékkör a vékony ágyazó habarcs. Ennek oka a burkolási technológiák fejlődésében, a kisebb anyagfelhasználási mutatókban és a habarcsanyagok fejlődésében rejlik. A gyártók jelentősebb része csak a ragasztók (vékony ágyazó habarcsok) gyártásával foglalkozik. A gyártók megközelítőleg 10 %-a gyárt középvastag, illetve vastag ágyazó habarcsokat, amelyek részaránya megközelítőleg 1-2 % körül mozog. A vékony ágyazó habarcs termékek relatíve magas ára miatt nem ütközik akadályba a nagyobb távolságra történő szállítás, ezért jelentős e termékek importja. A csemperagasztó termékeket összetételük miatt az építkezéseken használják az aljzaton felületsimításra, a falon kiegyenlítő habarcsként, a szerkezetépítés során Ytong falazat ágyazó habarcsaként vagy homlokzati szigetelőlemezek ragasztására is.

Az ágyazó habarcs termékek tulajdonságai

Az ágyazó habarcs termékek **közös** tulajdonságai:

- csempe- és járólapragasztás során használják,
- gyárthatják fagyálló, emelt minőségű és flexibilis kategóriában;
- előre kevert termékek;
- a felhasználási területtől és a ragasztani kívánt anyagoktól függően jelentős a minőség és az árkülönbség.

Az ágyazó habarcsok közötti különbség elsősorban a felhordható rétegvastagságból adódik. A ragasztók összetételükben, szemszerkezetükben, adalékanyag tartalmukban lényegesen eltérnek egymástól aszerint, hogy milyen műszaki feltételeknek kell megfelelniük. A vékony, a folyékony, a középvastag és a vastag ágyazó habarcsok különböző paraméterekkel rendelkeznek, ily módon a vékonyágyú ragasztót nem lehet folyékony, középvastag vagy vastag habarccsal helyettesíteni. Az ágyazó habarcsok közötti különbség az összetétel szempontjából a szemszerkezetben, a műgyanta tartalomban és a bedolgozhatóságban van. A vékony ágyazó habarcs nem alkalmas vastagabb felhordásra és folyékony ágyazó habarcsként sem használható. A vékony, a folyékony, a középvastag és a vastag ágyazó habarcs termékek felhasználási területei különbözőek és a fogadó felületekkel szemben támasztott elvárások sem azonosak, így a termékek nem, vagy csak szűk körben helyettesíthetők egymással. A csemperagasztó termékeket az építkezéseken helyszínen kevert cement és homok keverékkel, az ún. mischunggal lehet helyettesíteni, amely gazdaságtalan és korszerűtlen.

A vékony ágyazó habarcs felvevőpiaca:

1. Tüzép telepek.
2. Építőanyag telepek, áruházak
 - kb. 10 %-ban felvevőpiac a tüzép telepekkel;
3. Csempezaküzletek
 - kb. 60 %-ban;
4. Áruház-láncok
 - kb. 10 %-ban;
5. Kivitelezők, burkolók
 - kb. 15 %-ban;

6. Festék- és vegyianyag nagykereskedők

- kb. 5 %-ban.

A vékony ágyazó habarcs termékre vonatkozó előírások

Az építési termékek, s ezen belül a Kft. által forgalmazott eljárásbeli habarcsok is az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Éktv.) hatálya alá tartoznak.

Az Éktv. 41. §-a értelmében építési célra anyagot, készterméket és berendezést csak a külön jogszabályban meghatározott megfelelőség-igazolással lehet forgalomba hozni vagy beépíteni. A megfelelőség-igazolás annak írásos megerősítése, hogy az építési célú termék a tervezett felhasználásra alkalmas, vagyis kielégíti a rá vonatkozó

- honosított, harmonizált európai szabványban vagy
- európai műszaki engedélyben,
- ezek hiányában egyéb, nemzeti műszaki specifikációban (nemzeti szabványban vagy építőipari műszaki engedélyben), illetve
- egyedi (nem sorozatban gyártott) termék esetén a gyártási tervdokumentációban előírt követelményeket.

A megfelelőség-igazolást megfelelőségi vizsgálatok alapján lehet kiadni. A törvény értelmében a megfelelőség-igazolás lehet szállítói (forgalmazói, gyártói) megfelelőség-nyilatkozat vagy független tanúsító szerv által kiadott irat.

Az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség-igazolásának, valamint forgalombahozatalának és felhasználásának részletes szabályairól a 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet (a továbbiakban: Rendelet) rendelkezik, amely kiterjed egyebek mellett valamennyi építési termékre, annak gyártójára, forgalmazójára, importálójára.

A Rendelet 15. § (5) bekezdése szerint az építési célra szolgáló anyagok, szerkezetek és berendezések műszaki követelményeinek és megfelelőség-igazolásának, valamint forgalombahozatalának és felhasználásának részletes szabályairól szóló 39/1997. (XII. 19.) KTM-İKIM együttes rendelet alapján építési célú termékek megfelelőségének vizsgálatára,

ellenőrzésére és tanúsítására, továbbá ÉME-k kidolgozására e rendelet hatályba lépését megelőzően kijelölt szervezetek tevékenységüket a kijelölés feltételei szerint folytathatják.

A Rendelet 2. § 1. pontja alapján építési termékek minősül minden olyan anyag, szerkezet, berendezés vagy több, különböző részből összeállított elem, amelyet azért állítanak elő, hogy építményekbe állandó jelleggel beépítsék. A Rendelet 2. §-ának 6-8. illetve 13-15. pontjai tartalmazzák

- az építőipari műszaki engedély (a továbbiakban: ÉME);
- a honosított, harmonizált szabvány;
- az európai műszaki engedély (a továbbiakban: ETA);
- a megfelelőség-igazolás;
- a megfelelőségi tanúsítvány és
- a szállítói megfelelőségi nyilatkozat

meghatározásait.

A Rendelet 3. § (1) bekezdése értelmében forgalomba hozni (továbbforgalmazni) vagy beépíteni csak megfelelőség-igazolással rendelkező, építési célra alkalmas terméket lehet. A megfelelőség-igazolás olyan vizsgálatokon alapuló dokumentum, amely igazolja, hogy a termék, illetve a műszaki megoldás megfelel a rá vonatkozó műszaki specifikációban foglalt követelményeknek. A Rendelet 4. §-a szerint a megfelelőség-igazolási eljárás alapját a következő jóváhagyott műszaki specifikációk képezik:

- magyar nemzeti szabvány, ezen belül honosított harmonizált szabvány;
- az Európai Unióhoz történő csatlakozást követően az ETA; azaz európai műszaki engedély,
- az ÉME, azaz építőipari műszaki engedély.

A Rendelet 9. § (1) bekezdése alapján a szállító (gyártó, forgalmazó) feladata a termékre előírt megfelelőség-igazolási eljárás lefolytatása, valamint az eljárás eredményeként kiállított megfelelőség-igazolásnak (megfelelőségi tanúsítvány vagy szállítói megfelelőségi nyilatkozat) a termékhez való csatolása.

A felügyeleti ellenőrzésről rendelkező 14. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a termékek 3. §-ában előírt műszaki követelményeinek teljesítését, a termékre vonatkozó megfelelőség igazolás

meglétét, valamint az ennek alapját képező műszaki specifikációra való hivatkozás magalapozottságát a szállítónál, azaz a gyártónál, a forgalmazónál és a felhasználónál az építésfelügyeleti és a fogyasztóvédelmi hatóság külön jogszabályokban meghatározott módon jogosult ellenőrizni.

A Kft. cégtörténete

1985-ben alakult a Dyckerhoff Sopro GmbH, amely jelentős mértékben bővítette a termékválasztékát csemperagasztókkal, fugázó habarcsokkal, felületjavító habarcsokkal, felületmázoló anyagokkal és számos épületvegyészeti termékkel. A Dyckerhoff csoport finomhabarcsgyártó kapacitása a Sopro-ban összpontosult. 2002. vége óta a Sopro cég Sopro Bauchemie GmbH cégnév alatt működik, amely külföldön (Olaszország, Ausztria, Lengyelország, Svájc, Portugália, Spanyolország) is rendelkezik telephelyekkel. A Sopro a Mapei csoport tagjaként jelentősen megerősödött és új lehetőségek nyíltak meg előtte a világ minden táján jelenlevő nyersanyag- és termékhálózatba, illetőleg a műszaki kutatásba és fejlesztésbe való bekapcsolódás révén. A Sopro Bauchemie GmbH minőséggazdálkodása a DIN EN ISO 9001. számú szabvány szerint történik, amelynek a magyar megfelelője az MSZ EN ISO 9001:2001 szabvány.

A Sopro Bauchemie GmbH alapította 2003. március 12-én a Kft-t.

A Kft. főtevékenysége a fa-, az építőanyag- és a szaniteráru-nagykereskedelem; építőkémiiai anyagok (pl. csemperagasztók, fugázók, szigetelőanyagok stb.) kis- és nagykereskedelmével is foglalkozik.

A Kft. piaci részesedése a vékony ágyazó habarcs piacon az általa megadott bevételi adatok alapján megközelítőleg 3 %, a Sopro's No. 1 termékek vonatkozásában pedig kb. 1 %. 2003. évi nettó árbevétele 702.405.753.- Ft volt, amelyből az eljárásbeli termékek részesedése üzleti titok. További ismert bevételi adataiból levonható, hogy piaci térnyerése erősödő.

A Sopro's No. 1. termékeken adott tájékoztatások.

Összefoglalóan elmondható, hogy a Kft. mindhárom termékének jellemző és feltűnő csomagolási felirata a Sopro márkanév, amelyhez alig észrevehetően illeszkedik az 's,

továbbá a No. 1. jelölés ugyancsak feltűnően, összefüggésben a márkanévvel avagy önállóan. A Kft. a termékeken feltünteteti az EN 12004 Euro szabványnak való megfelelést, két terméken a CE megfeleléségi jelölést, továbbá magyarul és idegen nyelven a terméktulajdonságokat is.

A Sopro's No. 1 400 Flexibilis ragasztó csomagolása:

- A termék elülső oldala:
 - Felül látható a Sopro márkajelzés 2,5 cm/9 cm méretben.
 - Ez alatt három 4,5 cm átmérőjű körben olvasható a C2 TE EN 12004 szabványnak való megfelelés, a „Natürlich Trass Original” felirat és egy osztrák tanúsítványszám.
 - A Sopro's márkajelzés fehér színnel, amelynek mérete 4,2 cm/23 cm, ebből a feliratból a Sopro márka 22 cm-t tesz ki, míg az 's 2 cm/1,5 cm-t.
 - Ez alatt arany színű 5,5 cm/23 cm No. 1 felirat.
 - A márkajelzés alatt 3 idegen nyelvű felirat található, ezek alatt szerepel a magyar nyelvű megjelölés: „Vékonyrétegű ágyazóhabarcs, flexibilis” 1cm/24 cm méretben.
 - A magyar nyelvű megjelölés alatt pontokba szedve a következők olvashatók:
 - állékony,
 - alkalmas padlóra, padlófűtéshez
 - ivóvíztartályokhoz engedélyezett.
 - A csomagolás domináns színei: piros, fekete, fehér, arany.
- A termék hátsó oldala:
 - Az oldal közepén jobb oldalon magyar nyelven olvashatóak a terméktulajdonságok, az alkalmazási területek, az aljzatok, az anyagszükséglet és a figyelmeztetés.
 - Az oldal alján található a gyártóra és a forgalmazóra vonatkozó adatok, a kiszerelés nagysága.
- A termék bal oldala:
 - Az oldal közepén arany színű No. 1 felirat 2,5 cm/10 cm méretben.
 - Az oldal alján a Sopro márkajelzés fehér színnel 1,2 cm/4,5 cm méretben.

- A termék jobb oldala:
 - Az oldal közepén arany színű No. 1 felirat 2,5 cm/10 cm méretben.
 - Alatta a termék tulajdonságait arany színű emblémák jelzik.
 - Az oldal alján a Sopro márkajelzés fehér színnel 1,2 cm/4,5 cm méretben.
- A termék tetején:
 - A fehér színű Sopro's felirat látható, amely 3 cm/15 cm méretű, ebből 1cm/1,5 cm az 's felirat.
 - Alatta arany színű No. 1 felirat olvasható 4 cm/16 cm méretben.
- A termék alján:
 - Bal oldalon a CE megfelelőségi jelölés az EN 12004 európai szabványra hivatkozással.
 - Jobb oldalon a fehér színű Sopro's márkajelzés 2 cm/11,5 cm méretben, ebből 1cm/1 cm az 's felirat.
 - Alatta arany színnel 3 cm/11 cm No.1 felirat.

A Sopro's No. 1 404 Flexibilis gyors ragasztó csomagolása:

- A termék elülső oldala:
 - Felül látható a Sopro márkajelzés 2,5 cm/10 cm méretben.
 - Ez alatt 11 cm átmérőjű körben olvasható a C2 TE EN 12004 szabványnak való megfelelés.
 - A Sopro's márkajelzés fehér színnel, amelynek mérete 4,2 cm/23 cm, ebből a feliratból a Sopro márka 22 cm-t tesz ki, míg az 's 2 cm/1,5 cm-t.
 - Ez alatt arany színű 5,5 cm/22 cm No. 1 felirat.
 - A márkajelzés alatt 4 idegen nyelvű felirat található.
 - A csomagolás domináns színei: piros, fekete, fehér, arany.
- A termék hátsó oldala:

- Az oldalon idegen nyelveken olvashatók a terméktulajdonságok, az alkalmazási területek, az aljzatok, az anyagszükséglet és a figyelmeztetés.
 - Az oldal alján található a gyártóra és az osztrák forgalmazóra vonatkozó adatok, a kiszerelés nagysága.
- A termék bal oldala:
 - Az oldal közepén arany színű No. 1 felirat 2,5 cm/10 cm méretben
 - Alatta fekete színű schnell felirat 1,5 cm/11 cm méretben.
 - Az oldal alján a Sopro márkajelzés fehér színnel 1,2 cm/4,5 cm méretben.
 - A termék jobb oldala:
 - Az oldal közepén arany színű No. 1 felirat 2,5 cm/10 cm méretben.
 - Alatta fekete színű schnell felirat 1,5 cm/11 cm méretben.
 - Alatta a termék tulajdonságait jelző arany színű emblémák.
 - Az oldal alján a Sopro márkajelzés fehér színnel 1,2 cm/4,5 cm méretben.
 - A termék tetején:
 - Sárga alapon fekete színű Sopro's felirat látható, amely 2,5 cm/12 cm méretű, ebből 1cm/1 cm az 's felirat.
 - Alatta fekete színű No. 1 felirat olvasható 3,5 cm/12 cm méretben
 - Alatta piros schnell felirat 1,5 cm/12 cm méretben.
 - A termék alján:
 - Bal oldalon sárga alapon fekete színű 404 felirat, 2,5 cm/6 cm méretben.
 - Sárga alapon fekete színű Sopro's felirat látható, amely 2,5 cm/12 cm méretű, ebből 1cm/1 cm az 's felirat.
 - Alatta fekete színű No. 1 felirat olvasható 3,5 cm/12 cm méretben.
 - Alatta piros schnell felirat 1,5 cm/12 cm méretben.

A Sopro's No.1 996 Flexibilis fehér ragasztó csomagolása:

- A termék elülső oldala:

- Felül látható a Sopro márkajelzés 2,5 cm/10 cm méretben.
 - Ez alatt 10 cmX10 cm ábra Flexmörtel felirattal.
 - A Sopro's márkajelzés fehér színnel, amelynek mérete 4,2 cm/23 cm, ebből a feliratból a Sopro márka 22 cm-t tesz ki, míg az 's 2 cm/1,5 cm-t.
 - Ez alatt arany színű 5,5 cm/22 cm No. 1 felirat.
 - A márkajelzés alatt 4 idegen nyelvű felirat található.
 - A csomagolás domináns színei: piros, fekete, fehér, arany.
- A termék hátsó oldala:
 - Az oldalon idegen nyelveken olvashatók a terméktulajdonságok, az alkalmazási területek, az aljzatok, az anyagszükséglet és a figyelmeztetés.
 - Az oldal alján található a gyártóra és az osztrák forgalmazóra vonatkozó adatok, a kiszerelés nagysága.
- A termék bal oldala:
 - Az oldal közepén arany színű No. 1 felirat 2,5 cm/10 cm méretben
 - Alatta fehér színű weiss felirat 1,5 cm/10 cm méretben.
 - Az oldal alján a Sopro márkajelzés fehér színnel 1,2 cm/4,5 cm méretben.
- A termék jobb oldala:
 - Az oldal közepén arany színű No. 1 felirat 2,5 cm/10 cm méretben.
 - Alatta fehér színű weiss felirat 1,5 cm/11 cm méretben.
 - Alatta a termék tulajdonságait jelző fekete, fehér emblémák és az EN 12004 szabványnak való megfelelést jelző ábra.
 - Az oldal alján a Sopro márkajelzés fehér színnel 1,2 cm/4,5 cm méretben.
- A termék tetején:
 - Piros alapon fehér színű Sopro's felirat látható, amely 2,5 cm/12 cm méretű, ebből 1cm/1 cm az 's felirat.
 - Alatta fehér színű No. 1 felirat olvasható 3 cm/11,5 cm méretben
 - Alatta fehér weiss felirat 1 cm/9 cm méretben.
 - A bal oldali részen függőleges, fehér 996 felirat 3 cm/7,5 cm méretben.
 - A jobb oldali részen a CE megfelelési jelzés.

- A termék alján:
 - Piros alapon fehér színű Sopro's felirat látható, amely 2,5 cm/12 cm méretű, ebből 1cm/1 cm az 's felirat.
 - Alatta fehér színű No. 1 felirat olvasható 3 cm/11,5 cm méretben.
 - A jobb oldali részen függőleges, fehér 996 felirat 3 cm/7,5 cm méretben

A Kft. 2004. április 15-től érvényes ismeretlen példányszámú termékkatalógusa és szórólapja csomagolás ábrázolással ismerteti a három terméket, állítva, hogy a termékek megfelelnek a különféle számokkal, betűkkel jelölt előírásoknak, szabványoknak, műszaki követelményeknek.

A 2004. április 20-24. tartott Construma szakipari kiállításon a Kft. standja felett elhelyezett reklámoszlopon a feltűnő No. 1. jelölést márkanév nélkül, önállóan alkalmazta.

II.

A Gazdasági Versenyhivatal figyelemmel a Tpv. 69. § (1) bekezdésére, a Tpv. 70. § (1) bekezdése szerint eljárást indított a Kft. ellen, mert vélelmezte, hogy a Sopro's No. 1. felirat azt a képzetet keltheti alaptalanul a fogyasztókban, hogy a vállalkozás három habarcs terméke a piac legjobb terméke.

A vizsgálat szakmai véleményt kért a Magyar Reklámszövetségtől, amely nem foglalt állást, az MTA Nyelvtudományi Intézetétől, amely a No. 1. nemzetközi rövidítést kiemelő, de önmagában egyértelműen más hasonló termékkel való összehasonlításra nem utaló jelölésnek tartotta, amit vélekedése szerint a vásárló besorol a reklámmelvet jellemző túlzások közé.

Az ugyancsak megkeresett Önszabályozó Reklámtestület Etikai Bizottsága a No. 1 jelölés értelmezése során vizsgálta a No. 1. megjelenítését, amely a termékek csomagolásán hangsúlyos, összefüggő a „Sopro's” felirattal.

A Bizottság ebben az összefüggésben értékelte, hogy a No. 1 jelölés a termék minőségére, vagy más szempontú elsőségére vonatkozik-e vagy a gyártó „első terméke” angol fordításban.

A Bizottság a csomagolást az átlagos fogyasztó (építkező, ezen a területen működő szakember) szemével vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy a No. 1 jelölés rendkívül hangsúlyos, üzenetet, reklámértéket hordozó.

A jelölés értelme – a Bizottság elé tárt adatok alapján – a csomagolás áttanulmányozásával sem állapítható meg, a fogyasztó számára nem nyújt eligazítást az elsőség szempontjáról.

A Bizottság álláspontja szerint a No. 1 jelölést a reklámozó a csomagoláson csak akkor alkalmazhatja, ha az elsőséget valamennyi szóba jöhető szempontból végzett (eladási adatok, minőség) független szakértő vizsgálattal igazolni tudja.

A vizsgálat a teljeskörű tényállás megállapítás érdekében be kívánta szerezni az eljárásbeli termékekre vonatkozó megfelelési igazolásokat (Iktv. 41. §), de ennek során a Kft. nem csatolt termékeire külön ÉME-ket, az ÉMI Rt. nyilvántartásában sem szerepel, részben csatolt, részben nem, a három termék minőségére vonatkozó tanúsítványokat.

Mindezek alapján a vizsgálat a No. 1. feliratot – mint összehasonlító reklámot – önállóan és összefüggésében értékelve, a Tpv. 8. § (2) bekezdés a) pontjába ütköző jogsértés megállapítását, folytatásának megtiltását, bírság kiszabásának mellőzésével indítványozta, mert

- A No. 1 felirat elvileg utalhat arra, hogy
 - a termék első a piacon összes fellelhető ugyanazon típusú termék között, vagyis a legjobb;
 - a termék időben elsőként jelent meg a piacon (első márka, első gyártó);
 - a termék a vállalkozás előállítási sorrendjében az első.

Az elvi lehetőségekkel szemben, viszont tény:

- A Kft. nem tudta hitelt érdemlően igazolni, hogy az általa forgalmazott Sopros No. 1 termékek bármilyen szempontból a legjobb az érintett piacon.
- Az eljárás alá vont vállalkozás a vizsgálat során semmilyen hitelt érdemlő dokumentummal nem tudta igazolni, hogy a kifogásolt Sopros No. 1 termékek eredetisége, különlegessége vagy kiváló minősége megkülönböztetné ezeket a versenytársak által forgalmazott termékektől.
- A termék előállítási sorrendjére vonatkozó No. 1 értelmezés jelen esetben akkor állná meg a helyét, ha az eljárás alá vont vállalkozás termékskálájában szerepelne olyan termék, amely a No. 2, a No. 3 stb. sorszámot viseli. Ezek hiányában nem fogadható el, hogy a Sopros No. 1 termékek csak a vállalkozás termékei között az első számúak, hiszen ezen az alapon, bármely vállalkozás bármely piacra lépve ráírhatná a termékére a No. 1-t.

- A termékek külső megjelenése a No. 1. feltűnő megjelenítésére koncentrál. Az eljárás alá vont a kifogásolt termékein egyenként ötször szerepelteti a No. 1 feliratot.
A Sopros jelölés 's része arányaiban rendkívül kis méretben a Sopros szó jobb felső sarkában helyezkedik el, többszöri ránézésre sem feltűnő.
A Sopros felirat piros alapon fehér színű, alatta piros alapon arany színnel látható a kifogásolt No. 1 jelzés, amely utóbbi felirat összehasonlítva a Sopros felirattal inkább magára vonja a figyelmet.
A Sopros termékeket oldalról szemlélve megállapítható, hogy a Sopros márkajelzés és az arany színű No. 1 felirat világosan elkülönül egymástól, hiszen a No. 1 felirat közepén, jól láthatóan helyezkedik el.
Az eljárás alá vont vállalkozás a Sopros termékek oldalán nem alkalmazza az 's jelzést, csak tisztán az arany színű No. 1 feliratot az oldal közepén nagy betűkkel és külön a Sopros márkajelzést kisebb betűkkel a termék oldalának szélén.
- A Construma szakipari kiállításon az eljárás alá vont önálló, No. 1 feliratú oszloppal jelent meg. Az oszlopon nem szerepel a birtokraggal ellátott Sopros jelzés, valamint arra vonatkozó utalás sem, hogy az eljárás alá vont vállalkozás, avagy terméke milyen szempontból No.1.
A Construmán és a kifogásolt termékek csomagolásán található No. 1 felirattal az eljárás alá vont vállalkozás egyértelműen azt sugallja a fogyasztóknak, hogy a termékei valamilyen szempontból első számúak, anélkül, hogy közölné milyen szempontból tekinti elsőnek a terméket.

Bár az eljárás nem terjedt ki a Kft. termékengedélyeztetési magatartásának versenyjogi szempontú vizsgálatára, a hiányos iratcsatolások folytán a vizsgálat arra a megállapításra jutott, hogy a Kft. nem rendelkezik a Sopros No. 1. termékeire az EU-csatlakozás előtt hatályban volt, illetve a csatlakozás óta hatályos jogszabályok előírása szerinti megfelelésig igazolásokkal. Ezért ez a magatartása a Tpv. 8. § (2) bekezdés b) pontjába ütköző, mert a Kft. elhallgatja, hogy az áru nem felel meg a jogszabályi előírásoknak. A vizsgálat e jogsértés jogkövetkezményeinek levonását ugyancsak bírság kiszabás mellőzésével indítványozta.

Az eljárásban bírságkiszabás mellőzését azzal indokolta, hogy a Kft. piaci részesedése elenyésző, amiértis a verseny veszélyeztetettsége csekély, s a No. 1. felirat csomagolásról való eltávolítása amúgyis jelentős költséget ró a Kft-re.

III.

A Kft. nyilatkozata szerint a Sopro's No.1 termékeket 1998. óta forgalmazzák Magyarországon:

- 1998-2001. a Dyckerhoff Kft.
- 2001-2002. a Sto Kft.
- 2003. III.-tól a Sopro Hungária Kft.

A Kft. nyilatkozata szerint termékeik és termékrendszereik – a vékony ágyazó habarcsok esetében is – forgalmazása kizárólag az érintett szakághoz tartozó szaknagyereskedőkön keresztül történik. Területi képviselők végzik országosan a különböző értékesítési területeken az ügyfélkör gondozását. A Kft. építési szaktanácsadói részleget működtet, amely segítséget nyújt termékei felhasználásával kapcsolatban akár a beépítés helyszínén is. Nagykereskedő ügyfelei részére széleskörű betanítási és továbbképzési szolgáltatást biztosít, gondoskodik termékei bemutatásáról és célirányosan segíti reklámokkal, szórólapokkal, prospektusokkal a termékeik forgalmazó nagykereskedőket.

A Kft. előadta, hogy az egyéni vevők kiszolgálásakor sem kerülnek meg a nagykereskedőket. Az egyéni vevők vásárlásait a területileg illetékes nagykereskedőnek számlázzák. A Kft. egyéni vevőinek aránya éves szinten megközelítőleg 5 %.

A Kft. az eljárás tárgyából adódóan csak a No. 1. kifejezés használatára vonatkozóan terjesztett elő védekezést, amelyben tagadta a jogsértés elkövetését, s nem tartotta indokoltnak az eljárás megindítását, már csak azért sem, mert teljes piaci részesedése az 1 %-ot sem éri el, s ezért kifogásolt magatartása a piaci versenyt sem képes befolyásolni, amiért is az eljárás megszüntetése indokolt. Álláspontja szerint az eljárás félreértésen alapul. A Kft. soha semmilyen formában nem állította, hogy ő maga vagy termékei piacvezetők lennének, bármely terméke egyedülálló vagy a legjobb lenne a piacon.

A Kft. a félreértést arra alapította, hogy az 's betű az angol nyelvben birtokrag, azaz a megjelölés azt jelenti, hogy az adott termék a Sopro termékei közül az első számú. Az 's a termék nevének része, és azt jelenti, hogy a termék a Sopro termékei közül számára a legfontosabb.

A termék azonos néven kerül Európa több országában (pl. Németország, Ausztria, Svájc stb.) forgalmazásra, és 1989-óta (15 éve!) szerepel a piacon. Eddig egyetlen országban sem értették félre a termék megnevezését és versenyjogi vagy fogyasztóvédelmi aggályokat sem vetett fel. Ennek megfelelően a Sopro's No. 1. kifejezés használat, ami nem is összehasonlító reklám, nem fogyasztómeztévesztő, amit megerősít az MTA Nyelvtudományi Intézetének véleménye. Ugyanakkor vitatta, hogy az Önszabályozó Reklámtestület Etikai Bizottsága állásfoglalása figyelembe vehető, mert nincs felhatalmazva, hogy a Tpv. 9. §-t értelmezze.

Hiányolta, hogy az eljárás nem terjedt ki a fogyasztómeztévesztéssel érintett lehetséges fogyasztói kör meghatározására, amit azért tartott lényegesnek, mert az eljárással érintett termékeket szinte kizárólag szaknagyereskedőknek értékesíti, akiket termékismeretük, piaci tapasztalatuk miatt a No. 1-t tartalmazó terméknév-használat nem téveszt meg. A végfogyasztók a termék raktározása miatt nem is észlelik a termék csomagolásán lévő jelölést, az számukra közömbös, hiszen önálló gazdasági döntést meg sem fogalmaznak, mert a szaknagyereskedő szakmai megfontolás alapján ajánlja részükre az egyes termékeket. Hivatkozott arra, hogy sok piacon észlelhető a No. 1. jelölés használat, de a hivatal mégsem kifogásolja az eljárásban.

IV.

A Tpv. 1. §-a szerint a törvény hatálya kiterjed az ország egész területén tanúsított piaci magatartásra, nem említve a kivételeket és a törvény személyi hatályát.

A Tpv. 8. § (1) bekezdése szerint tilos a fogyasztók meztévesztése a gazdasági versenyben. A (2) bekezdés a fogyasztómeztévesztésre alkalmas magatartások példalódzó felsorolását tartalmazza. Ezen belül az a) pont tiltja az áru ára, lényeges tulajdonsága tekintetében valótlán tény, vagy valós tény meztévesztésre alkalmas állítását, meztévesztésre alkalmas árujelzővel való ellátását, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, meztévesztésre alkalmas tájékoztatás adását. A b) pont annak elhallgatását tiltja, hogy az áru nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, vagy az áruval szemben támasztott szokásos követelményeknek, avagy a felhasználás a szokásostól lényegesen eltérő feltételek megvalósítását igényli.

A használt kifejezések értelmezéséről szóló 9. § előírja, hogy a mindennapi életben, illetve a szakmában elfogadott általános jelentés az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók meztévesztésére alkalmas-e.

A Tpv. 70. § (1) bekezdése tartalmazza a hivatali eljárás megindításának együttható kettős feltételét, azaz olyan tevékenység, magatartás, vagy állapot észlelését, amely a hivatal hatáskörébe tartozóan a törvény rendelkezéseit sértheti és a közérdek védelme az eljárás lefolytatását szükségessé teszi.

A Tpv. 69. § (5) bekezdése értelmében a versenyfelügyeleti eljárás során az ügyfelet olyan időben kell tájékoztatni a jogsértés feltételezéséről, illetve a vizsgált tényekről, hogy az ügyfél ezekre vonatkozó álláspontjáról nyilatkozhat.

A Tpv. 77. §-a az eljárás során hozható érdemi határozatokat tartalmazza, míg a 78. § a bírság kiszabásáról rendelkezik, taglalva a bírság kiszabásánál irányadó szempontokat.

A módosított 1997. évi LVIII. törvény 2. § g) pontja értelmében a gazdasági reklám olyan tájékoztatás, amely termék, stb. igénybevételét, a vállalkozás népszerűsítését, továbbá áru, árujelző megismertetését mozdítja elő, az o) pont szerint az összehasonlító reklám olyan reklám, amely közvetve vagy közvetlenül felismerhetővé teszi a reklámozóval azonos vagy ahhoz hasonló tevékenységet folytató más vállalkozást, avagy a más vállalkozás által előállított, forgalmazott vagy bemutatott, a reklámban szereplő áruval azonos vagy ahhoz hasonló rendeltetésű árut. A 7. § tiltja a megtévesztő reklámot, ami az áru általános jellemzőire, egyebek mellett a reklámozó megítélésére vonatkozhat a Tpv. 8. §-ával hasonló tartalommal.

A 15. § (2) bekezdése szerint megtévesztő reklám esetén a jogsértés megállapítása részben a hivatal hatáskörébe tartozik, azonban eljárására a Tpv. rendelkezéseit kell alkalmazni (17. § (2) bekezdése).

A 17. § (3) bekezdés szerint a reklámozó indokolt esetben a reklám ténybeli állításainak bizonyítására kötelezhető.

V.

A Kft. a termékcsomagoláson, az ismeretlen mennyiségű szórólapon, az ismeretlen mennyiségű katalógusban és a 2004. évi Construma kiállításon piaci tájékoztatást adott a Sopro's No. 1. árujelzőnek minősülő szóhasználattal, továbbá a termék-megfelelőségről is tájékoztatott (Tpv. 1. §).

A vállalkozások számára versenyjogilag nem tiltott, hogy a fogyasztók áruválasztásának számukra kedvező alakulása érdekében a befolyásolás különféle eszközeit alkalmazzák. De tilalmazott a Tpv. III. fejezetében példálódzóan felsorolt tevőleges vagy mulasztó magatartások tanúsítása, amellyel korlátozhatják a fogyasztók áruválasztási szabadságát piaci léptékben. A tilalmazott törvényi tényállásokba foglalt tájékoztató magatartások tipikusan reklámozó tevékenységben nyilvánulnak meg, s törvényi rögzítést azért nyertek, mert a törvény által elismerten kisebb-nagyobb mértékben alkalmasak a verseny kedvezőtlen alakítására, azáltal, hogy tisztességtelenül vonhatnak el fogyasztókat a versenytársaktól, amelynek következtében a versenytársaknak jogosulatlanul versenyhátrányuk keletkezhet. A III. fejezetbeli törvényi tényállások a törvényi rögzítés erejénél fogva tilosak, s külön bizonyítás nélkül is hátrányosan érintik a versenyt. A káros hatás súlya, súlytalansága az eljárás megindítása előtt az ügy közérdekűségének megítélésével, az eljárás végén pedig a jogsértés szankcionálásának mértékével vonható le (Tpv. 72.§, 78. §).

Sopro's No. 1.

A Versenytanács teljes egészében osztja a Sopro's No. 1. jelölés fogyasztómegettévesztés alkalmasságára vonatkozó vizsgálói álláspontot. A köztudomás szerint a No. 1. másokhoz, máshoz viszonyított valamely kiemelkedőt, kiválóságot, elsőséget jelent, amelynek használata a fogyasztók nyelvtudásától függetlenül honosodott meg a hazai köznyelvben. E nemzetközi rövidítés köztudomású ismeretével nem azonos, és nem is várható el a megjelenített 's nyelvtani értelmezése, amely a csomagolási felirat része, amit közzétettek a katalógusban, s a szórólapokon is. Az 's rag értelmezésére vonatkozó félreértésre való hivatkozás, azonkívül, hogy az eljárás érdeme szempontjából közömbös, nyelvtanilag sem pontos. Az 's rag – a kivételektől eltekintve – az angol nyelvben csak élő birtokos esetén, továbbá megszilárdult kifejezésekben használatos, amelyekben a jelzett szót a jelzőhöz kell érteni (McDonald's), de feltüntetése nem szokásos (üzlet, étterem).

Mindezekén túl, mégha a Versenytanács el is fogadná azt az érvet, hogy csak a Kft. számára a legfontosabbak a No. 1. termékek, s ezért szerepelteti a terméknévben, a jogsértés szempontjából közömbös, mert a termékek fontosságát a Kft. tudatta a fogyasztókkal is, a belügyének számító véleménye a fogyasztók körébe került. Ugyanis a kifogásolt közlést a Tpv. 9. § szerint mindig a fogyasztók szempontjából kell értelmezni, miáltal a köztudomás

szerinti piaci kiválóságra utaló jelentéstartalom a kézenfekvő, a Kft. elfogadható magyarázatának hiányában. A Versenytanács ezen álláspontját erősíti a Construma szakkiallításon tanúsított magatartás, amely már a konkrét termékektől elvonatkoztató No. 1. felirat alkalmazásával valósult meg.

A Versenytanács döntését nem befolyásolta a beszerzett szakvélemények tartalma, miután határozatát nem ezekre, hanem a Tpv. 9. §-val saját maga által is megejtett összevetésre alapozta.

A szinte kizárólagosan a nagykereskedőknek történő szállítás eljárás alá vonti állított tényéből nem következik az értékesítési láncolat többi szereplőjének, elsősorban a végfelhasználó fogyasztóknak a No. 1. névhasználat, mint árujelző miatti megtéveszthetlensége. Ugyanis egyrészt a szaknagykereskedők gazdasági érdeke az általuk megrendelt áru továbbértékesítése, amiért versenyjogilag amúgy sem értékelhető egyedi felvilágosításuk e célnak alárendelt, másrészt a három terméket is érintő kifogásolt jelhasználatot a végfogyasztók széleskörűen megismerhették (csomagolás, szórólap, katalógus, Construma kiállítás), s általuk a döntésüket befolyásoló tájékoztatássá válhatott.

A Kft. magatartását nem menti, hogy a jelölés a termékelnevezések alkotó eleme, hiszen a név úgyis felfogható, mint az adott áru szemléltetése, lényegi tulajdonságát kifejező tükrözése, amely egybeesik azzal a versenyjogilag kívánatos magatartással, hogy a terméknév fejezze ki a termék rendeltetését, felhasználását.

A Versenytanács álláspontján nem módosít az a körülmény, hogy a kifogásolt szóhasználat szerinte sem összehasonlító reklám, amely formális minősítés azonban az érdemi elbírálásra nem hathat ki, hiszen közömbös, hogy a Versenytanács összehasonlító vagy összehasonlítást is tartalmazó avagy más típusú reklám fogyasztómegtévesztésre való alkalmasságát állapítja meg. A kifogásolt rövidítés használat, következetesen a Sopro's összetétellel használva, vagy önmagában, azért nem összehasonlító reklám, mert másik konkrét termék, vállalkozás nem azonosítható semelyik tájékoztatásban. Ugyanakkor az összehasonlíthatóság egyedi hiánya azt eredményezi, hogy az elsőség az összes piaci cég és termék viszonylatában fogalmazódik meg, amely elsőség bizonyítási terhe a Kft.-é. A bizonyítási teher jogkövetkezményeinek viselése a reklámtörvény 17. § (3) bekezdésének előírásából, de abból az általános jogelvből is következik, amely az állító félre rója a bizonyítás sikertelensége miatti következményeket. A hivatalra pedig a jogsértés következményeinek levonása hárul a Grtv. 15. § (2) bekezdésén

keresztül hatályosuló Tpv. szabályok szerint. Ehhez tartozik a Tpv. 8. § (2) bekezdés a) pontjába ütköző jogsértés megállapítása, a jogsértő magatartás folytatásának megtiltásával (Tpv. 77. § (1) bekezdés b) pont, f) pont), valamint bírság kiszabásával (Tpv. 78. §). A Versenytanács szerint a bírság alóli mentesülésnek nem eleme a jogsértés kiküszöbölésével keletkező költség, hiszen az kisebb-nagyobb mértékben a jogsértés abbahagyására kötelező rendelkezés végrehajtásával szokásosan párosul. A Kft. 2003-ban piacra lépett olyan vállalkozás, amely alapítóján keresztül egy nemzetközi csoport magyarországi tagja, s az összforgalmazást, illetve az érintett termékek forgalmazását nézve ezidőtájt ugyan csekély piaci részesedéssel rendelkező, de piaci helyét erősítő vállalkozás. Ugyanakkor a Kft. három terméke vonatkozásában, s nemcsak a csomagoláson használta a kifogásolt jelzést, hanem ennél jóval szélesebben ható körben (katalógus, szórólap, Construma kiállítás). Minderre tekintettel a Versenytanács mégis mellőzte bírság kiszabását, mert úgy vélte, hogy a közelmúltban piacra lépett vállalkozás a jelen határozat meghozatalával a jövőre nézve is kellően visszatérhető a hasonló jellegű jogsértés elkövetésétől.

Megfelelőségi igazolás

A vizsgálat differenciált versenyjogi értékelés nélkül, önmagában a Kft. egyes okirati bizonyítékok eljárásbeli csatolásának mulasztásából, illetve a Kft. eljárásbeli termékeinek nyilvántartásbeli hiányából következtetett arra, hogy az eljárásbeli termékek forgalmazása részben szabálytalan, ezért versenyjogsértő.

Indítványtételét azonban nem előzte meg a Tpv. 70. § (1) bekezdésének megfelelő eljárásindítás, illetve eljárás-kiterjesztés, s így a Kft. védekezési jogát sem gyakorolhatta a Tpv. 65. § (5) bekezdés rendelkezései szerint.

Miután a megfeleléségi igazolás tekintetében szabályszerű versenyfelügyeleti eljárás nem folyt le, amely nem mellőzhető, mert az eljárás tárgyától elkülönülő, bár ugyanazt a három terméket érintő magatartás, a Versenytanács e részben az érdemi döntés meghozatalát is mellőzte.

A határozat elleni Tpv. szerinti jogorvoslati jogot a 83. § (2) bekezdés biztosítja a Kft. számára.

Budapest, 2004. november hó 25. napján